

Tabela pripomb k predlogu:

Akta o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje

Ime/naziv predlagatelja:	Naslov:	Datum:
Zveza potrošnikov Slovenije	Frankopanska 5, Ljubljana	15.5.2018

Akt o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje, ki ga je pripravila agencija, je precej tehnične narave, tehnične vidike pa težko komentiramo. Z vidika varstva potrošnikov je pomembno, da zaščitimo končnega uporabnika, zato predlagamo naslednje:

Št. člena	Vsebina pripombe oz. predloga	Upoštevanje pripombe (DA/NE/Delno)	Komentar AE
	<ul style="list-style-type: none"> <u>Stroški uvajanja pametnih tehnologij</u> bi morali biti pravično porazdeljeni med vse deležnike, ki jim bodo te tehnologije koristile. Potrošnikov torej pri uvajanju novih tehnologij ne bi smeli nesorazmerno obremenjevati. Nasprotujemo temu, da bi gospodinjiski odjemalci pri tem nosili 	Pojasnilo	Agencija pri svojem delu vedno izhaja iz stališča, da pri uvajanju sprememb, spodbujanju novih tehnologij, metodologij in operativnih postopkov v omrežja ne nastajajo večji stroški, kot pa je vrednost koristi za končnega uporabnika pri uvedbi teh

	<p>preveliko stroškovno breme, saj naj bi bili razvoj in uvajanje naprednih merilnih sistemov ter njihovo izvajanje pokrito z omrežnino, te stroške pa v končni fazi nosi tudi gospodinjski odjemalec. Koliko omrežnine naj plačuje potrošnik zato, da ima na voljo omrežje, je težko vprašanje, vsekakor je potrebno deležnike pošteno obravnavati. Praksa, da je industrija manj obremenjena bi se morala končati, saj se njihovi stroški v končni fazi prelijejo v ceno izdelkov, ki jih plačujejo potrošniki.</p>	<p>sprememb. Odločitve agencije so podprte s tematsko povezanimi študijami in javnimi posvetovanji.</p> <p>Sicer pa bodo nove tehnologije postopoma omogočile odjemalcem (tudi gospodinjskim) sodelovanje na trgu, in sicer na podlagi programov prilagajanja odjema. Za aktivno sodelovanje bodo odjemalci nagrajeni.</p> <p>Izpostavljamo, da napredni merilni sistem sam po sebi ni pametno omrežje, prinaša pa določene neto koristi (največ koristi prinaša prav odjemalcem), zato projekt uvajamo in je del upravičenih stroškov elektrooperaterjev.</p> <p>Sicer ni jasno na podlagi česa navajate, da je industrija manj obremenjena, vendar če sklepate to iz tarifnih postavk omrežnine, morate upoštevati točko priključitve določenega odjemalca v sistem, število priključenih odjemalcev, njihov delež pri doseganju največje priključne moči ter karakteristiko tipičnega odjema posamezne skupine odjemalcev. Gospodinjski odjemalec se priključuje na NN in zato z vidika storitve prenosa in distribucije potrebuje in obremenjuje celotno omrežje, če predpostavimo, da se večinoma oskrbuje iz</p>
--	---	--

			proizvodnih naprav, ki so priključene na visoki napetosti.
	<ul style="list-style-type: none"> Predlagamo, da distributerji spodbujajo končne odjemalce k dvotarifnemu merjenju, saj več kot 35 % gospodinjskih odjemalcev še vedno uporablja le enotno tarifo. Veljalo bi razmisliti o novi časovni razporeditvi MT in VT, ki bi bila bolj prilagojena sodobnemu načinu življenja. 	DA	<p>Na podlagi javne obravnave je dodan nov člen, ki omogoča odjemalcem, ki imajo enotarifno merjenje prevzema električne energije s sistemskim števcem (pametnim), brezplačen prehod na dvotarifno merjenje po enem letu in to na podlagi analize njihovega obremenilnega diagrama.</p> <p>Predlog o drugačni razporeditvi časov za VT in MT je mogoč po tem, ko bodo na voljo bolj podrobni podatki o porabi posameznih odjemnih skupin na NN. Analiza je povezana s projektom vgradnje pametnih števcov tako pri gospodinjskih odjemalcih kot tudi ostalih, ki še te nimajo. Delež porabe nemerjenega odjema je cca. 30 % celotne porabe in pomembno vpliva na zasedenost omrežja. Hkrati se ob sodobnem načinu življenja, kot ga navajate, povečujejo trendi porabe električne energije za ogrevanje (ali hlajenje), ki je v nekaterih primerih neproblematično za obratovanje omrežja, v nekaterih pa povečuje zasedenost in stroške.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Zlasti aktivni odjemalci bi morali imeti popoln nadzor nad svojimi podatki, zato je potrebno izrecno soglasje za obdelavo njihovih podatkov. Tako osnovni nabor kot razširjeni nabor 	NE + Pojasnilo	<p>Skladno z ZVOP in GDPR ima vsak uporabnik pravico nadzorovati in odločati o svojih osebnih podatkih. Širša skupnost deležnikov na trgu z energijo, vključno z agencijo, se zavzema, da operater ne bi potreboval soglasja za tiste osebe</p>

	podatkov naj bosta za gospodinjske odjemalce brezplačna.		<p>merilne podatke, ki jih nujno potrebuje za izvajanje gospodarske javne službe. Za obdelovanje ostalih podatkov pa seveda potrebuje izrecno privolitev. Vendar pa omrežninski akt ni pravo mesto za urejanje te problematike – potrebne so ustrezne premembe EZ-1.</p> <p>Ko navajate osnovni in razširjeni nabor imate verjetno v mislih oba nabora iz posvetovalnega dokumenta »aktivni odjemalec«. Omrežninski akt ne določa nabor podatkovnih storitev na sistemu naprednega merjenja, zato vaše pripombe ne moremo upoštevati.</p> <p>Sicer je agencija v predlogu obravnavanega akta zastavila minimalna določila za izmenjavo podatkov med aktivnim odjemalcem in elektrooperaterjem, agregatorjem oziroma pooblaščenem odjemalca. Z izvajanjem pilotnih projektov s temi odjemalci se bo komaj izkazalo, kakšne podatke dejansko potrebujejo omenjeni akterji in kako je mogoče te podatke obdelovati za zagotavljanje koristi za odjemalce in omrežje.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Zagovarjamo možnost, da bi morala biti gospodinjskim odjemalcem omogočena izbira za/proti vključitvi v napredne merilne sisteme, zato se jim sporočanje podatkov ali 	NE + Pojasnilo	<p>Agencija meni, da ni prav nobene potrebe, prav tako pa ne obstajajo utemeljeni argumenti za to, da bi odjemalci izbirali, ali bodo imeli nameščen pametni števec ali ne.</p>

	<p>obračunavanje ne bi smelo dodatno zaračunavati ali kako drugače sankcionirati.</p>		<p>Pametni števec omogoča nastavitve, na podlagi katerih se lahko omejuje obdelava podrobnih merilnih podatkov (osebni podatki), če se z obdelavo odjemalec ne strinja.</p> <p>Nabor podatkovnih storitev bi moral biti vsebinsko določen v novem SONDSEE, predlaga jih operater, cene pa določi agencija, operater jih po potrditvi objavi na spletni strani. Zato omrežninski akt tega področja ne more urejati – glej tudi predhodne komentarje. Mnenje zainteresirane javnosti (posvetovalni dokument »Aktivni odjemalec«) glede plačljivosti posameznih storitev je znano in javno objavljeno. Agencija meni, da so lahko plačljive le tiste podatkovne storitve na sistemu NMS, v okviru katerih izvaja upravljavec podatkov (operater) dodatne naloge, ki niso integralni del funkcije in namena NMS v okviru izvajanja gospodarske javne službe.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Potrošniki s tem, ko postanejo aktivni odjemalci, ne smejo izgubljati svojih pravic. Njihovo sodelovanje pri novih produktih in ponudbah mora biti odprto za vse in prostovoljno. 	Pojasnilo	<p>Se strinjamo, da odjemalci v okviru nove vloge »aktivni odjemalec« ne smejo izgubiti svojih pravic. Možnost sodelovanja je odprto in prostovoljno. V pilotni fazi je sicer omejeno na 15000 odjemalcev, saj gre za poskusno obdobje, ko preizkušamo mehanizme možnega sodelovanja na trgu in ugotavljamo učinke sodelovanja. Predviden zaključek te faze bo 2021, ko bo predvidoma že implementiran zimski</p>

			sveženj, ko bo več kot 80 % vseh odjemalcev imelo nameščen pametni števec, ki bo integriran v napredni merilni sistem, in nenazadnje, takrat bo najverjetneje že tudi oblikovan in uveljavljen referenčni model trga s prožnostjo. Na podlagi ugotovitev pilotne faze bo možno oblikovati normativni okvir, ki bo omogočal sodelovanje vsem.
	<ul style="list-style-type: none"> Pozdravljamo predlog v Aktu o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje, ki za aktivnega odjemalca predvideva nadomestila za prožnost in tudi nadomestilo za doseganje samozadostnosti v obliki dodatnega znižanja omrežnine. Vendar pa menimo, da je predlagana skupna vrednost vseh izplačanih nadomestil, ki naj ne bi presegla 20 EUR na aktivnega odjemalca na leto, prenizka. Stališče potrošniških organizacij je, da bi morala tako gospodinjstva kot tudi manjši aktivni odjemalci-proizvajalci za presežek električne energije, ki jo dajo v omrežje, prejeti pošteno nadomestilo, <u>najmanj v višini tržne cene.</u> 	Delno	Načeloma se strinjamo s predlogom, vendar bo splošno veljavno določilo za vse uporabnike šele posledica ovrednotenja rezultatov pilotnih projektov z aktivnimi odjemalci in morebitnih dodatnih javnih posvetovanj. Na podlagi tega in drugih predlogov se spremeni relevantni člen akta, da upošteva sledeči kriterij: nadomestilo za prožnost, ki pripada aktivnemu odjemalcu, zagotavlja sistemski operater in mora biti odvisno od odzivnosti odjemalca ter proporcionalno koristim, ki so bile z njegovo pomočjo dosežene v omrežju. Skupno vrednost realizirane prožnosti v obračunskem obdobju sistemski operater določi ob upoštevanju doseženih cen na trgu sistemskih storitev oziroma izravnalnem trgu kot produkt skupne mesečne realizirane količine delovne energije prožnosti in upoštevane vrednosti realizirane prožnosti. Skupna vrednost vseh izplačanih nadomestil na letni ravni ne sme

			<p>presepati 20 EUR na aktivnega odjemalca. Sistemski operater mora metodologijo za vrednotenje realizirane prožnosti predstaviti v prijavi pilotnega projekta</p> <p>Nadomestilo ne zagotavlja celovito poplačilu odjemalca za njegovo aktivnost, zamejeno pa je s ciljem, da se odjemalec izogne plačilu davka oziroma da mu ni treba registrirati dejavnosti za potrebe pilotnih projektov. Če se odjemalec z elektrooperaterjem oziroma agregatorjem dogovori za dodatno kompenzacijo, je to mogoče prek upravičenja RI, a po mnenju agencije za fazo pilotnih projektov ne prinaša najmanjšim odjemalcem koristi, saj zapleta administrativne postopke sodelovanja. Ima pa odjemalec poleg tega možnost komercialnega sodelovanja na podlagi 30./31. člena, če bi želel sodelovati kot tržni subjekt.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Potrošniki se bodo pri prevzemanju aktivnejše vloge na elektroenergetskem trgu soočali s pomembnimi finančnimi ovirami: vključevanje v te dejavnosti pogosto pomeni vlaganje v drage izdelke (baterije, EV avtomobili, sončne celice). Zato bi morali dobiti ustrezne vzpodbude za investicije, ki so dolgoročne in kasneje prinašajo prihranke. Kazalo bi najti način, kako v tovrstne pilotne projekte vključiti tudi potrošnike z nižjimi prihodki, ki si sicer ne bi mogli privoščiti takšnih 	Pojasnilo	<p>Akt primarno naslavlja določanje regulativnega okvira elektrooperaterjev in obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje, zato pripomba nima neposrednega vpliva. Akt pa sicer omogoča, da v okviru stroškov raziskav in inovacij elektrooperaterji prek svojih projektnih aktivnosti vključijo tudi druge akterje kot projektne partnerje. Ti lahko v sodelovanju z elektrooperaterji oblikujejo različne tržne prijeme, zanimive za navedene</p>

	naložb. Poseben primer so še najemniki, v tem primeru bi bilo smiselno pripraviti vzpodbude za lastnike, ki oddajajo nepremičnine.		uporabnike omrežja. Ti tržni prijemi lahko potencialno prinašajo koristi tako uporabnikom kot omrežju, kar pa je seveda predmet raziskav.
--	--	--	---